

Jarosław Grzechowiak
(Uniwersytet Łódzki)

Opis popularnonaukowy

Kino polskich „zespołów partyjnych” w latach 1977-1991

Badania nad produkcją filmów w okresie PRL, proponujące monograficzne ujęcia działania zespołów filmowych, ograniczają się przede wszystkim do instytucji, których filmy przeszły do kanonu polskiej kinematografii. Publikacje na temat Zespołu Filmowego „X” czy Zespołu Filmowego „Kadr”, a więc grup twórczych, w ramach których powstały najwybitniejsze pozycje polskiej szkoły filmowej („Kadr”) oraz kina moralnego niepokoju („X”) są potwierdzeniem tej tezy.

W moim projekcie chciałbym zbadać działalność zespołów filmowych, których kierownicy artystyczni stali „po drugiej stronie barykady” – byli zasłużonymi i wpływowymi działaczami Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, cieszyli się zaufaniem kierownictwa partii, sami zaś również realizowali filmy, które wypełniały wytyczne polityki kulturalnej PZPR. Monografia Zespołu Filmowego „Iluzjon”, Zespołu Filmowego „Profil” oraz Zespołu Filmowego „Kraków” Ryszarda Filipskiego ma wypełnić lukę w badaniach nad kulturą produkcji filmowej w okresie PRL.

Projekt ma przynieść odpowiedzi na następujące pytania badawcze: Jaka była polityka programowa i tematyczna tych zespołów? Czy powstawały w nich wyłącznie filmy zgodne z ówczesną polityką kulturalną i historyczną? Czy filmy „Iluzjonu”, „Profilu” i „Krakowa” miały problemy z cenzurą, jeśli tak, to z jakimi zarzutami spotykali się twórcy tych filmów? W jaki sposób sytuacja polityczna (zwłaszcza okres Karnawału „Solidarności”) wpływała na funkcjonowanie tych zespołów? Kto na przestrzeni analizowanego okresu współpracował z tymi zespołami i jakie filmy w nich realizował? Jaką opinię miały w środowisku filmowym „partyjne zespoły”? W jaki sposób filmy „partyjnych zespołów” oceniali recenzenci filmowi? Odpowiedzi na te pytania – udzielone dzięki analizom filmów, kwerendzie archiwalnej oraz wywiadom z twórcami – pozwolą przybliżyć się do pełniejszej i bardziej zniuansowanej wiedzy o polskim filmie końca PRL.